

Saksfremlegg

Arkivsak: 19/883

Sakstittel: HØRINGSUTTALELSE NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT

Rådmannens innstilling:

Formannskapet i Lebesby kommune viser til NVE's utkast til Nasjonal ramme for vindkraft og vil gi følgende uttalelse:

- 1. De definerte områdene i Nasjonal ramme for vindkraft på land må ikke være styrende for tildeling av konsesjoner for bygging av vindkraftanlegg. Dagens konsesjonsbehandling er både grundig, demokratisk og tjenlig for å behandle søknader om utbygging av vindkraftverk. Det er en nærmest umulig oppgave å identifisere egnede/uegnede områder basert på et skrivebordsarbeid uten forankring i feltundersøkelser og lokal kunnskap. Dette er etter vår vurdering et hovedargument for å ikke utpeke egnede/ eksklusjonssoner i det hele tatt, men heller bruke kunnskapsgrunnlaget som fremkommer til å vurdere enkeltsaker i det eksisterende konsesjonsregimet.*
- 2. Subsidiært krever kommunen at arealene i Lebesby kommune og Øst Finnmark tas inn i nasjonal ramme for vindkraft.*
- 3. Kommunen vil videre at områdene sør for FV 98 mellom kommunegrensen mot Porsanger og reguleringsområdet for Adamselv Kraftverk blir tatt med i nasjonal ramme dersom den skal bli retningsgivende for fremtidig konsesjonsbehandling. Dette området er like godt egnet som området nord for FV 98.*
- 4. Kommunenes mulighet og evne til å skape gode prosesser i første fase av vindkraftutbygginger må styrkes.*
- 5. Lebesby kommune mener at det må legges stor vekt på kommunenes syn på utbyggingene, ikke bare på kommunens syn veie tungt dersom kommunen sier nei, men det må veie tungt også der kommunen sier ja.*

Saksutredning:

Vedlegg:

Andre dokumenter:

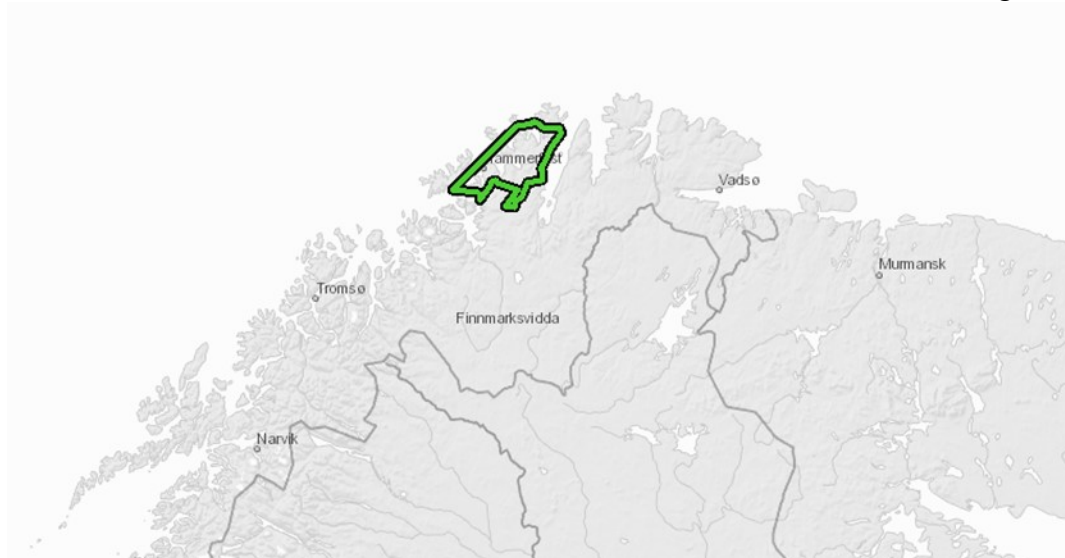
http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf

Faktaopplysning:

Norges Vassdrag- og Energidirektorat (NVE) la 01.04 2019 frem sitt forslag om Nasjonal Ramme for Vindkraft. NVE peker i rapporten på de områder som de mener er mest egnet for vindkraft på land i Norge.

Forslaget til slik nasjonal ramme identifiserer 13 ulike områder i Norge som oppfattes å være mest egnet for vindkraft og er av Olje- og energidepartementet sendt ut på høring med høringsfrist 01.08 2019.

Rapporten finnes på http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf. I Finnmark er det kun et område i Vest-Finnmark som er beskrevet som mest egnet;

Utklipp temakart NVE Nasjonal ramme for vindkraft

Av rapportens side 202 opplyses det om at et område i Øst-Finnmark «nesten ble utpekt».

Argumentene for at området, på tross av at området også i hht NVE har landets beste vindressurser, likevel ikke ble utpekt oppfattes å være at det er for mye usikkerhet knyttet til forhold som forbruk, fremtidig nettkapasitet, reindrift osv.

NVE's rapport ble lagt fram kun dager etter at Statnett SF offentliggjorde at de kommer til å søke ny konsesjon på 420 kV frem til Varangerbotn og at NVE's premiss for å utelate Øst-Finnmark da er direkte feil.

Vurdering:

Forslaget til nasjonal ramme er utarbeidet med bakgrunn i 21 ulike fagrapporter i regi av miljøverndirektoratet, riksantikvaren og NVE selv. Nasjonal ramme for vindkraft er i seg selv intet uttrykk for at det er her, og bare her, man vil kunne se for seg at det etableres vindkraftverk. Etablering av vindkraftverk betinger konsesjon hvor NVE er konsesjonsmyndighet. Det presiseres at det er full anledning til å omsøke konsesjoner utenfor disse prioriterte områdene men det følger av prosessen at den nasjonale rammen skal være et faglig anbefalingsgrunnlag som gjør det vanskeligere å få slik konsesjon utenfor de anbefalte områdene.

Rådmannen er imidlertid av den oppfatning at det kan være av stor betydning å være inntatt i en slik nasjonal ramme og/eller det kan ha store konsekvenser å være utelatt. Det å inngå i en nasjonal ramme innebærer ingen konsesjonell rettighet men det gir et faglig, godt grunnlag/utgangspunkt for å kunne oppnå konsesjon. Når NVE som konsesjonsmyndighet har utarbeidet en slik anbefaling er det rimelig å anta at både de selv og andre aktører vil måtte forholde seg til den. At et område som Øst-Finnmark og Varanger f eks skulle utelates som følge av at konsesjonsmyndigheten NVE beskriver som for stor usikkerhet knyttet til forhold som forbruk, fremtidig nettkapasitet, reindrift osv er en argumentasjon som kan virke ekskluderende i flere sammenhenger enn bare vindkraft. Usikkerhet er svært egnet til å dempe optimisme på bred basis og når konsesjonsmyndigheten NVE her beskriver et område (som på tross av å ha landets beste forutsetninger for å produsere vindkraft) til å ha for stor usikkerhet vil det kunne oppfattes som stigmatiserende og avskrekkende også i andre sammenhenger.

Metoden bak nasjonal ramme

Den nasjonale rammen er utledet med bakgrunn i et oppdatert faglig grunnlag uttrykt i 21 ulike temarapporter:

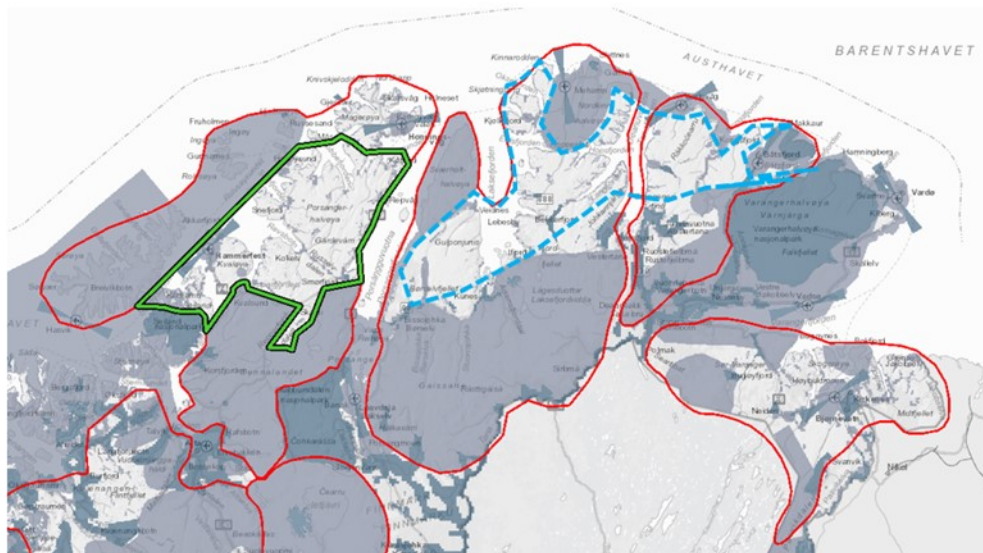
MILJØDIREKTORATET	RIKSANTIKVAREN	NVE
Fugl Flaggermus Villrein Annet dyreliv Naturtyper Landskap (sammen med Riksantikvaren) Friluftsliv Sammenhengende naturområder	Landskap (sammen med Miljødirektoratet) Kulturminner og –miljøer	Reindrift Reiseliv Iskast Nabovirkninger Drikkevann Næringsutvikling Forsvaret Værradarer Sivil luftfart Elektronisk kommunikasjon Andre tema Klimaavtrykk og livssyklusanalyser

Temarapporter nasjonal ramme for vindkraft

Deretter har man først ekskludert alle områder hvor lokalisering av vindkraft åpenbart fremstår som svært uegnet/uønsket (nasjonale villreinområder, områder med for lav middelvind osv). Her ble 2/3 av landarealet ekskludert. I neste omgang (trinn 2) inndelte man det øvrige arealet i 43 ulike regioner som ble underlagt egne skjønnsmessige vurderinger med bakgrunn i de 21 temarapportene, produksjonspotensiale, nettvirkninger, områdets tekniske/økonomiske forutsetninger, miljø- og samfunnsinteresser osv. Resultatet er 13 anbefalte regioner.

Definerte regioner i Finnmark

NVE's analyse, uttrykt i deres eget temakart, viser at følgende regioner i Finnmark er undersøkt (markert med røde linjer):

Analysearealer og utpekte områder nasjonal ramme for vindkraft

De i figuren mørkeste områder er arealer som ekskluderes av «harde årsaker» (isbreer, vindforhold, verneområder, innflygningsområder med mer). De lysere markerte områdene er eksklusjoner basert på «myke årsaker» (fugleliv, friluftsliv, tett bebyggelse, kulturmiljø, tv-sendere, topografi med mer). Området på kartet merket med grønne linjer (som omhandler et sammenhengende område i Vest-Finnmark uten eksklusjoner) betegnes som Vest-Finnmark mens det sammenhengende området i øst (merket i lysblå stiplede linjer, på tvers av to analyseområder) er det som betraktes som Øst-Finnmark.

I trinn 3 har NVE anbefalt at Vest-Finnmark inntas i nasjonal ramme mens Øst-Finnmark utelates. Det fremgår av temakart følgende argumentasjon for innlemmelse av Vest-Finnmark:

Vest-Finnmark har noen av de beste produksjonsforholdene for vindkraft i landet, men det er per i dag dårlig kapasitet i transmisjonsnettet til å tilknytte ny kraftproduksjon.

Nettkapasitet kan imidlertid på lang sikt bli en mindre begrensning på grunn av mulighetene for økt kraftforbruk og nye kraftledninger, eller alternative løsninger som ikke krever mye nettkapasitet. En slik løsning kan for eksempel være samlokalisering av vindkraftverk og hydrogen- eller ammoniakkproduksjon.

I det utpekte området er det viktige miljø- og samfunnsinteresser, og de viktigste interessene er knyttet til reindrift. NVE avsto i 2013 konsesjonssøknadene om Hammerfest og Kvalsund vindkraftverk, og i 2015 avsto OED søknaden om konsesjon til Falesrassa vindkraftverk.

Begrunnelsen for avslagene var hovedsakelig virkninger for reindrift.

Det utpekte området er imidlertid stort, og vi mener at det enkelte steder bør kunne bygges ut vindkraftverk med akseptable virkninger for reindriften.

Til tross for dårlig nettkapasitet per i dag, framstår Vest-Finnmark som et av de mest egnede områdene for ny vindkraftutbygging i Norge, gitt de forutsetningene som er nevnt over.

Vi har lagt mye vekt på de gode produksjonsforholdene i denne vurderingen. Store deler av området er også utpekt i den regionale planen for vindkraft som aktuelle vindkraftområder.

Egnede vindkraftverk: Dersom nettkapasiteten til ny produksjon økes gjennom nytt forbruk og/eller nye kraftledninger, kan det være aktuelt med både små og store vindkraftverk. Området har store arealer med gode vindforhold, og det kan være aktuelt å

samle inngrep ved å bygge ett eller flere store vindkraftverk innenfor det utpekte området. På grunn av samlet belastning for reindriften, bør det likevel ikke være aktuelt med mange store vindkraftverk som påvirker de samme reinbeitedistriktene.

Rådmannen lykkes ikke med å finne tilsvarende, oppsummerende argumentasjon for utelatelse av Øst-Finnmark og velger derfor å forfølge argumentasjonen nærmere basert på den oppsummeringen NVE har gjort for Vest-Finnmark.

Argument	Vest-Finnmark	Øst-Finnmark
Vindressurser	Noen av de beste produksjonsforholdene	De aller beste produksjonsforholdene i Norge
Kapasitet i transmisjonsnett	Dårlig kapasitet for å tilknytte ny kraftproduksjon. Nettkapasitet kan på lang sikt bli et mindre problem pga økt kraftforbruk og nye linjer	Ingen nettkapasitet til å bygge vindkraftverk
Reindrift	Virkninger for reindriften har tidligere vært årsaken til avslag men NVE mener det bør være mulig med utbygginger med akseptable virkninger for reindriften	Etablerte konsesjoner har hatt akseptable virkninger for reindriften men i flg NVE består området Øst-Finnmark av reinbeiteland
Omsøkte konsesjoner i området	Hammerfest og Kvalsund avslått 2013 Falesrassa avslått 2015	Kjøllefjord innvilget konsesjon i 2005 Raggovidda 1 innvilget konsesjon 2012 Raggovidda 2 innvilget konsesjon 2019 Hamnefjell innvilget konsesjon 2012
Regional lokaliseringsplan	Store deler av området inngår i ett av de områdene Finnmark fylkeskommune ønsker vindkraft lokalisert	Store deler av området inngår i ett av de områdene Finnmark fylkeskommune ønsker vindkraft lokalisert
Oppsummert	NVE har lagt mye vekt på de gode produksjonsforholdene i sin vurdering	NVE hevder for stor usikkerhet knyttet til fremtidige forhold som nettkapasitet, forbruk, reindrift mm
Konklusjon	Utpekt	Utelatt

Oppstillingen viser at det åpenbart at NVE's vurdering har både mangler og er preget av en del åpenbare svakheter som bør påpekes:

1. At man i utvelgelse av enkelte områder kan legge mye vekt på et område som har noen av de beste produksjonsforholdene i landet mens man i utelatsen av andre områder kan se helt bort fra at disse har de aller beste produksjonsforholdene i Norge (og sannsynligvis hele Europa) fremstår som i beste fall uklart og tilfeldig
2. At man i vurderingen av et område sier at man på lang sikt kan få økt forbruk og nye linjer mens i det andre området konkluderer man ensidig om at det ikke finnes nettkapasitet og utelater også å vurdere hvorvidt det kan komme økt forbruk og nye linjer virker uforståelig. At Statnett SF 28.03 2019 besluttet å søke konsesjon på ny 420 kV linje til Varangerbotn basert på en forutgående vurdering av en forventet betydelig forbruksøkning knyttet til landstrøm skip, fisk, mineraler, elektrifisering oljeindustri med mer underbygger dette
3. At man for begge områdene omtaler mulighetene for å benytte (nettmessig innelåst) vindkraft til å produsere hydrogen og ammoniakk men unnlater å nevne at man i Øst-Finnmark allerede er godt i gang med dette gjennom blant annet forskningsprosjektet Haeolus er underlig

4. At man i et område hvor reindriftas behov ved alle anledninger har ført til at konsesjon har vært avvist argumenterer med at det bør være akseptabelt for reindrifta mens i et område hvor det ved nærmest hver anledning har vært akseptabelt hevder at det er for stor usikkerhet fremstår som uforståelig

5. At man i vurderingen av et område henviser til at området er prioritert i regional lokaliseringsplan men i omtalen av det andre området som også er prioritert i regional lokaliseringsplan ikke nevner argumentet fremstår som både underlig og uforståelig

Sammenligningen med Vest-Finnmark handler utelukkende om å etterprøve argumentasjonen for å ekskludere området Øst-Finnmark. Basert på dette fremstår NVE's argumentasjon og vurdering av området Øst-Finnmark som mangelfull, og bærer preg av lite innsikt i de lokale/regionale forholdene.. Riktignok sier NVE i sin vurdering av Øst-Finnmark at dette området har vært et av de vanskeligste å vurdere med tanke på egnethet for vindkraft men det synes unektelig som om NVE kunne anstrengt seg vesentlig mer i denne vurderingen.

Selv om Statnett SF's beslutning om å søke konsesjon først kom få dager før rapporten ble lagt fram er det en rekke av de faktorene og forholdene som er påpekt over som har vært kjent for NVE i lengre tid.

Lebesby kommune er landets 8.de største kommune med 3452 kvadratkilometer og om lag 1350 innbyggere. I kommunen er det allerede etablert et vindkraftverk, Kjøllefjord Vind, som ble åpnet i 2006 – og det er utbyggere som viser interesse for nye områder for vindkraftutbygging.

Kommunen har gode erfaringer med å være vertskapskommune for vindkraft og ser positivt på en videre utbygging i vår kommune. Det er selvfølgelig også her noen interessekonflikter. En grundig og god konsesjonsprosess vil ivareta interessekonfliktene på en betryggende måte. Vi har i dag et demokratisk system som er velegnet til å behandle søknadene. En eventuelle klager på vedtak i NVE kan påklages til departementet og dermed få nok en runde og da med mer politisk tilsnitt.

Tidligere og pågående konsekvensutredninger fra utbyggere viser at det er godt potensiale og få negative konsekvenser. Det er reindrift i hele kommunen, men mest som sommerbeite. Det er viktig med en god dialog mellom utbyggere og reindriftsdistriktene og sidaene som er berørt. Vi har stor tillit til at konsesjonsbehandlingen vil avdekke og avveie positive og negative konsekvenser på en objektiv og god måte.

For Lebesby kommune er det viktig at arealene innenfor kommunens grenser tas inn i nasjonal ramme for vindkraft, dersom det blir slik at den skal være gjeldene i fremtiden.

Justering av grensene for område i kommunen og det som betegnes Øst Finnmark:

Kommunen har vurdert det foreslåtte området i Øst Finnmark basert på den kunnskapen kommunen besitter sammen med offentlig tilgjengelige databaser. Basert på dette mener kommunen grensene bør justeres der en legger til et område sør for Fv98. Under er en tabell der disse områdene er satt opp mot hverandre, basert på de kriteriene som Nasjonal Ramme har vektlagt.

Tema/ fagområde	Opprinnelig område nord for Fv98	Revidert område, sør for FV 98 kommunegrense mot Porsanger til Reguleringsområde Adamselv
Friluftsliv	Området på nordsiden av Fv 98 er regnet som et lokalt til regionalt viktig friluftsområde. Søndre del av dette området ligger nær de nasjonalt viktige friluftsområdene Laksefjord-vidda (6 km på det nærmeste) og Børselva (5 km), men i større avstand til Rasti-gaissa (40 km).	Området på sørsida av Fv 98 (Vuonjalrassa-Vilgesrassa) er regnet som et lokalt viktig friluftsområde. Friluftsområder av nasjonal verdi ligger ca. 15-50 km mot øst (Laksefjordvidda), 6-18 km mot vest (Børselva) og 6 – 12 km mot sør (Rastigaissa).
Rovdyr	Området ligger utenfor forvaltningsområdene for jerv og gaupe, men for begge disse artene foreligger det flere observasjoner i området på nordsiden av Fv98 enn på sørsiden.	Området på sørsida av Fv 98 (Vuonjalrassa-Vilgesrassa) ligger innenfor forvaltningsområdet for gaupe, men utgjør i seg selv ikke noe viktig gaupehabitat (denne arten trives best i lavereliggende, skogkledte deler av Finnmark og ikke oppe på gaissene, hvor næringsgrunnlaget er svært dårlig). Deler av området ligger innenfor forvaltningsområdet for jerv, men ut fra registreringene i Artsdatabankens Artskart er det ikke noe som tilsier at det aktuelle området har noen større betydning for arten er øvrige utmarksområder i Finnmark (også for jerv er nærings-grunnlaget oppe på gaissene svært dårlig grunnet lav tetthet av byttedyr).
Inngrepsfrihet/ INON	Store deler av halvøya nord for Fv 98 er klassifisert som inngrepsfritt areal, i all hovedsak villmarkspregede områder (over 5 km fra tyngre, tekniske inngrep)	Det samme er tilfellet for området sør for Fv 98.
Reindrift	Området benyttes til vår-, sommer-, høst- og høstvinterbeite. Videre er det flere oppsamlingsområder, trekk- og driveier samt reindriftnlegg her.	Det aktuelle området sør for Fv 98 er lite brukt av reindriftn. Tilgrensende arealer er i all hovedsak gjennomflyttingsområder, og kun lavereliggende deler av nær-området benyttes sporadisk til beite.

Harald Larssen
Rådmann

Harald Larssen
Rådmann

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.